

Position paper Fedet - Verduurzaming woningvoorraad en energiearmoede

Fedet vertegenwoordigt ruim 150 Nederlandse maakbedrijven van technologie voor de energietransitie (variërend van grote bedrijven zoals Prysmian, ABB, Signify of Siemens, tot tientallen kleinere MKB-producenten en -toeleveranciers).

Door de huidige energiecrisis is energiearmoede een groeiend probleem dat het verduurzamen van onze woningen en gebouwen (extra) groot maakt. Daarbij is essentieel om te beseffen dat er hiervoor **geen uniforme aanpak** bestaat: elk huishouden is anders, zoals ook de wijze waarop energie per huishouden geconsumeerd wordt, onderling verschilt. Zonder inzicht in het verbruik is verduurzamen voor bewoners zelf een complexe en ontoegankelijke opgave. Meten is dus weten.

Technologie biedt oplossingen voor dit vraagstuk maar haar potentieel wordt nog onvoldoende ingezet.

Door de inzet van slimme metingen wordt het energieverbruik van elk huishouden gedetailleerd inzichtelijk. Dat geeft bewoners en gebouweigenaren grip op hun eigen verbruiksgedrag. Vervolgens kunnen zij zelf (al dan niet met hulp van de gemeente of de overheid) beslissen aan welke knoppen zij draaien om het energieverbruik terug te dringen en geld te besparen. Tegelijkertijd kleven er in de praktijk ook **beperkingen aan de slimme meters**:

1. Zo heeft weliswaar ruim 87% van onze huishoudens een slimme meter maar die **meten alleen het totale energieverbruik**. Dat is handig voor netbeheerders, maar het helpt bewoners onvoldoende omdat zij onvoldoende zicht krijgen op het gebruik van hun elektrische apparaten en installatie.
2. Daarnaast is in de praktijk het **Energie label niet voldoende betrouwbaar als het gaat om de actuele, werkelijk gerealiseerde energieprestatie** van een woning of gebouw. Die energieprestatie van een gebouw wordt namelijk slechts één keer bepaald, bij de oplevering van het gebouw en aan de hand van een aantal (theoretische) criteria. Nadien wordt niet meer gekeken naar het daadwerkelijke verbruik. Dat neemt inzicht in de praktijk weg en maakt onderlinge vergelijking van gebouwen op energieprestatie onmogelijk. Evenmin is controle mogelijk op de vraag of het door de gebouweigenaar of installateur beloofde energieprestatie overeenstemt met de praktijk.

Fedet pleit er daarom voor dat meer gebruik wordt gemaakt van beschikbare, slimme technologie.

Er zijn immers inmiddels slimme systemen beschikbaar die het verbruik van de elektrotechnische installatie concreet monitoren en daarbij het verbruik door de gebouwgebonden technologie (gebruik van alle bewoners) onderscheiden van dat van individuele huishoudens.

3. Dat biedt allereerst de kans op **optimalisatie van het energieverbruik**, bijvoorbeeld door te sturen op het gebruik van energie-efficiënte verwarming-, verkoeling-, ventilatie- of verlichtingssystemen.

4. Daarnaast wordt het mogelijk om **onnodig energieverbruik en sluipgebruik inzichtelijk** te maken en daarna te reduceren. Zo wordt bv. het nog altijd grootschalige gebruik van verouderde, energielurpende verlichting snel inzichtelijk en kan deze gericht en snel vervangen worden.¹
5. Bovendien worden consument en gebouwgebruiker ontzorgd door het **gebruik van slimme thermostaten en vraagsturing op energiegebruik**. Door de inzet daarvan wordt immers alleen nog energie verbruikt wanneer dat nodig is.
6. Tenslotte scheppen slimme meetsystemen een basis voor een **dynamisch energielabel** op basis waarvan wél controle mogelijk is op de vraag, of de voor een installatie of woning **beloofde energieprestatie in de praktijk ook daadwerkelijk gerealiseerd wordt**² en kunnen energieprestaties en werkelijk verbruik van gebouwen wél **onderling vergeleken** worden (markttransparantie).

OPROEP AAN DE POLITIEK

Fedet roept de politiek dan ook op om het voortouw nemen in de vereiste versnelling en verandering. Het Rijk zou daarin een voortrekkersrol moeten nemen, door

1. samen met de netbeheerders en de elektrotechnische sector een *road map* te maken op basis waarvan het **verslimmen van het energiesysteem in woningen en gebouwen gekoppeld wordt aan een dynamisch energielabel**. Dat brengt de verduurzaming van woningen en gebouwen binnen handbereik én draagt ook direct bij aan de kans om energiearmoede tegen te gaan;
2. daar ook **direct mee te starten**: de uitrol van slimme meters in 80% van de woningen kostte 10 jaar. Zoveel tijd is onder de huidige omstandigheden evident niet beschikbaar;
3. dat te **combineren met voorlichtingscampagnes**, zodat consumenten en gebouwgebruikers leren hoe zij met slimme systemen en technische interventies hun energiesysteem kunnen optimaliseren. Dat kan gekoppeld worden aan de lopende campagne "*Zet de knop om*".

¹ Hoewel verouderde verlichting niet meer mag worden verkocht gaan veel lampen nog jaren mee. Veel huishoudens hebben dan ook nog verouderde verlichting. Ook in veel Rijksgebouwen en bv. in de Tweede Kamer zijn ook TL-buizen nog op grote schaal in gebruik. Die verouderde verlichting is goed voor maar liefst 12% van het stroomgebruik van een woning of gebouw. Terwijl 85-90% van deze stroomkosten bespaard worden door de verlichting te vervangen door led. Door het gebruik van de oude lichtbronnen inzichtelijk te maken, kan de consument en de gebouwbeheerder gericht vervangen.

² Bijvoorbeeld door aan te tonen dat de gebouwgebonden installatie jaarlijks binnen de afgegeven bandbreedte blijft.